

wanie kolejnych rozważań w tym zakresie i niezwykle ważna zarówno dla współczesnych, jak i przyszłych pokoleń.

Dr Dorota Grabowska-Pieńkosz
Katedra Historii Myśli Pedagogicznej
Wydział Nauk Pedagogicznych
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Konferencja naukowa
„Historia wychowania na przełomie XX i XXI wieku.
Kontynuacje i nowe wyzwania”, Kielce 7–8 marca 2016 r.

DOI: 10.14746/BHW.2016.34.17

W dniach 07.03.–08.03.2016 roku odbyła się w Kielcach ogólnopolska konferencja naukowa na temat: „Historia wychowania na przełomie XX i XXI wieku. Kontynuacje i nowe wyzwania”. Obrady przebiegały pod honorowym patronatem Zespołu Historii Wychowania Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, a organizatorami konferencji byli: Kieleckie Towarzystwo Naukowe, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach (UJK) i Muzeum Narodowe w Kielcach. Inicjatorką spotkania i przewodniczącą komitetu organizacyjnego była dr Teresa Gumuła z Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego UJK. W konferencji uczestniczyli naukowcy zajmujący się problematyką historii oświaty i wychowania oraz edukacją akademicką kandydatów na nauczycieli, a także przedstawiciele studentów, dyplomantów i członków studenckiego koła naukowego „Paradygmat”.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: Prezes KTN – prof. dr hab. Marek Józwiak, Honorowy Przewodniczący komitetu naukowego – prof. dr hab. Adam Massalski oraz Dyrektor Muzeum Narodowego w Kielcach – dr hab. Robert Kotowski. Dwudniowe obrady odbywały się w siedzibie Muzeum Dialogu Kultur w Kielcach. Honorowym Gościem konferencji była Pani prof. dr hab. Kalina Bartnicka z Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

W pierwszym dniu obrad moderatorami sesji naukowej byli prof. Uniwersytetu Łódzkiego dr hab. Grzegorz Michalski oraz prof. UJK dr hab. Bożena Zawadzka. W sesji pierwszej wygłoszono następujące referaty: „Tradycje związków historii wychowania z pedagogiką” (z upoważnienia nieobecnego prof. dr hab. Krzysztofa Jakubiaka z Uniwersytetu Gdańskiego dr Teresa Gumuła przedstawiła główne tezy tego wystąpienia); „Kierunki badań i osiągnięcia naukowe Eugenii Podgórskiej (1914–2006) w dziedzinie historii wychowania” – przedstawił prof. UŁ dr hab. Grzegorz Michalski; „Główne ob-

szary historyczno-pedagogicznych badań Tadeusza Jałmużny (1939–2006)” – zaprezentowała prof. UŁ dr hab. Iwonna Michalska, a referat zatytułowany: „W ćwierć wieku później. Na marginesie glosy Czesława Majora do rozważań o historii wychowania oraz artykułu Ireny Szybiak o nauczaniu historii wychowania w Polsce” – wygłosił prof. dr hab. Jan Piskurewicz z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Po tych wystąpieniach wywiązała się ożywiona dyskusja na temat dorobku i znaczenia historii wychowania oraz kondycji tej dyscypliny akademickiej, a zgromadzeni ze szczególnym zainteresowaniem słuchali wypowiedzi Pani Profesor Kaliny Bartnickiej z Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. W dalszym ciągu obrad referat: „O stereotypach i nowych wyzwaniach edukacji ustawicznej” – wygłosiła dr Aneta Pierścińska-Maruszewska – prezes Ostrowieckiego Towarzystwa Naukowego, dyrektor Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostrowcu Świętokrzyskim. Dr Iwona Błaszczak z SGGW Warszawa przekazała organizatorom prezentację: „Historia edukacji ustawicznej dorosłych w ruchu polskich uniwersytetów ludowych”. Kolejnym referentem był prof. UJK dr hab. Witold Chmielewski z Piotrkowa Trybunalskim, który przedstawił temat: „W trosce o edukację młodego pokolenia Polaków na uchodźstwie w czasie II wojny światowej”. W dalszej części obrad zebrani wysłuchali wystąpień: „Macierze pedagogiki zdrowia w Polsce – ujęcie historyczne” – prof. UJK dr hab. Bożeny Zawadzkiej; „Edukacja akademicka osób z niepełnosprawnościami w kontekście zmiany paradygmatu niepełnosprawności” – dr. Mirosława Rutkowskiego z UJK Kielce; „Myśl pedagogiczna Celestyna Freineta w polskich badaniach naukowych, refleksji teoretycznej i działaniach praktycznych nauczycieli w latach 1957–2014” – dr Małgorzaty Kaliszewskiej UJK Kielce oraz: „Obraz więzi rodzinnych w podłużnych badaniach pedagogicznych” – dr Anny Przygody również z UJK Kielce.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od zwiedzania wystawy czasowej „Z wewnątrz na zewnątrz” w Muzeum Dialogu Kultur Oddziału Muzeum Narodowego w Kielcach poświęconej pogromowi ludności żydowskiej w Niemczech podczas tzw. nocy kryształowej z 9 na 10 listopada 1938 r. Następnie kontynuowano obrady, którym w drugim dniu konferencji przewodniczyli dr Teresa Gumuła i dr Tomasz Łączek z UJK. Pierwszy referat: „Zabawy i zabawki dziecięce jako nowy nurt w badaniach historyczno-oświatowych” przedstawiła dr Kabacińska-Łuczak z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (w imieniu swoim oraz współautorki dr Moniki Nawrot-Borowskiej z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy). Następny referat: „Wybrane kierunki badań historyczno-oświatowych w Polsce na przełomie XX i XXI wieku” wygłosiła dr Teresa Gumuła UJK Kielce (w imieniu swoim i współautora dr Stanisława Majewskiego), wskazując na możliwości wypełniania „białych plam w historii wychowania” we współczesnych badaniach historyczno-oświatowych. Temat następnego obszernego referatu: „Wychowankowie UJ w służbie Narodu i Państwa. Dydaktyczno-wychowawczy przekaz obchodów 600-lecia założenia Akademii Krakowskiej (1964 r.)” był autorstwa dr Anity Młynarczyk-Tomczyk z UJK Kielce i wywołał duże zainteresowanie u słuchaczy. Podobnie było w przypadku dwóch ostatnich wystąpień naszej sesji. Kolejno głos zabrali: prof. UJK dr hab. Ilona Żeber-Dzikowska z referatem: „Jak stawać się nauczycielem w kontekście uwarunkowań prawnych oraz zmian i oczekiwań społecznych” oraz dr Tomasz

Łączek UJK Kielce: „Sukces życiowy młodzieży akademickiej jako wyzwanie pedagogiki społecznej”.

Wygłoszone referaty i dyskusja ukazały w sposób rzeczowy, a niekiedy nowatorski możliwości interdyscyplinarnego ujmowania historii wychowania i oświaty. Pozostawiły jednak pewien niepokój, co do dalszych losów historii wychowania jako przedmiotu kształcenia akademickiego, szczególnie w programach kształcenia nauczycieli. Wspólnym wnioskiem uczestników konferencji było przekazanie na ręce władz Towarzystwa Historii Edukacji postulatu przeprowadzenia ankiety w środowiskach akademickich na temat kierunków badań historyczno-oświatowych realizowanych w zakładach i katedrach historii wychowania i myśli pedagogicznej w całym kraju, a także opracowania informatora historii wychowania w Polsce przełomu XX i XXI w. na wzór informatora opublikowanego przez prof. prof. Juliana Dybca i Czesława Majoraka w Krakowie w 1985 r. Może wzbogaci on naszą samowiedzę, w pewnym stopniu ułatwi koordynowanie prac badawczych, upowszechni wiedzę o nowych wydawnictwach, pozwoli wspólnie ustalać terminarze spotkań, sesji naukowych, konferencji krajowych i międzynarodowych. Stosowne wnioski zostały przekazane drogą mailową na ręce Pani Prezes Towarzystwa Historii Edukacji – prof. dr hab. Doroty Żołądz-Strzelczyk. Organizatorzy konferencji planują opublikowanie referatów w formie monografii wieloautorskiej.

Teresa Gumuła

Sprawozdanie z konferencji „Instytucje edukacyjne w Krakowie i na ziemiach polskich w XIX i początkach XX wieku”. Akademia Ignatianum w Krakowie, 1–2 kwietnia 2016

DOI: 10.14746/BHW.2016.34.18

W dniach 1–2 kwietnia 2016 r. odbyła się w Krakowie konferencja zorganizowana przez Katedrę Historii Oświaty i Wychowania Instytutu Nauk o Wychowaniu Wydziału Pedagogicznego Akademii Ignatianum. Współorganizatorami tego wydarzenia był Zespół Historii Wychowania przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN oraz Katedra Myśli Pedagogicznej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczył prof. dr hab. Ludwik Grzebień SJ.

Pomysłodawcy spotkania naukowego swoim celem uczynili przypomnienie i podjęcie dyskusji o znaczeniu, roli i miejscu szeroko rozumianych instytucji edukacyjnych, które funkcjonowały w Krakowie i na ziemiach polskich w XIX i pocz. XX w. Warto zauważyć, że w wymienionym okresie na temat wychowania i kształcenia wypowiadało